

VADKÁR FOGALMA ÉS ESETEI

a Kötenger Vadászati Földtulajdonosi Közösség területén

A vadon élő állatok természeti környezetünk részei, melyek közül egyes fajokkal az ember természeti erőforrásként gazdálkodik, illetve káros mértékű túlszaporodásuk elkerülése érdekében rájuk vadászik. Ilyen nagyvad fajok vidékünkön a vaddisznó, gímszarvas és őz, jellemző apróvadaink a fácán és a nyúl. Említést érdemel, mint apróvadaink ragadozója a róka is.

Az ember és vad élőhelye átfedik egymást. A vad táplálkozásával és szokásos élettevékenységével az emberi gazdálkodásban kárt okoz. A károkozás mértéke az aktuális vadállomány nagysággal arányosan változik és időszakonként jelentős mértékű lehet. Jelenleg a vaddisznók túlszaporodásával vannak problémák, mely – többek között – az előző évek enyhe teleinek és erdeink jó makktermésének következménye.

Az ember a vadállomány nagyságát mesterséges beavatkozásokkal (pl.: vadászattal, a vad etetésével) befolyásolni tudja, de nem képes a haszonállatokhoz hasonlóan szabályozni.

A Káli-medence Tapolca - Zánka főúttól délre eső részén és a Badacsonytól - Zánkáig húzódó Balaton parton a Kötenger Vadászati Földtulajdonosi Közösség a vadászati jog gyakorlására létrejött szervezet, azaz a vadászatra jogosult. Vadászatra jogosultként a nekünk adott lehetőséggel élve szabályozzuk vadászterületünk vadállományát. Nekünk vadászoknak sem érdekünk túlszaporodott vadállományt fenntartani, mivel a vadkárok jelentős része a mi kárunk, azt nekünk kell megtérítenünk. Helyes vadgazdálkodási gyakorlatot folytatva mindent megteszünk a vadkárok csökkentése végett. A károsított területeken fokozzuk a vadászatok számát és szükség szerint növeljük kilövési keret igényünket a vadászati hatóság fele. A vadat etetéssel, vadföldek művelésével, itatóhelyek, dagonyák fenntartásával próbáljuk a lakott területektől és mezőgazdasági kultúráktól távol tartani.

A vadászat, a vad tulajdonjoga és vadkár kérdéseit az 1996. évi LV. törvény, illetve annak végrehajtási rendelete a 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet (továbbiakban Vtv.) szabályozza. A hivatkozott jogszabály szerint **a vad állami tulajdon** és csak az elejtéssel, elhullással kerül a helyi, vagy legközelebbi vadászatra jogosult tulajdonába. A vadászatra jogosult csak vadászterületén és csak a jogszabályban írt esetekben tartozik a tulajdonos állam helyett kárfelelősséggel, tehát **a vadászok nem felelnek a vad által okozott minden kártételért.**

A vadászok kártérítési kötelezettsége:

- **Területileg lehatárolt**, csak a vadászterület részeként **vadászható külterületekre terjed ki**. Külterületen is csak a szántó, gyümölcsös és erdő művelési ágakra vonatkozik, gyepekre, árkokra egyéb művelési ágakra nem. Nem vadászható külterület továbbá a nem mező-, erdő- vagy vadgazdálkodási célból bekerített hely; a lakóingatlanul szolgáló bekerített külterületi ingatlan; a tanya, major, temető; a közút, továbbá vasút.
- A károsító **vad fajaiban és kárformákban korlátozott**. Csak a gímszarvas, vaddisznó, őz táplálkozása, taposása, túrása, törése és a nyúl rágása által okozott kárra vonatkozik. Így a vadászok nem térítenek vadkárt, a róka, a vadludak, varjak, seregély és egyéb állatok kártételei után.
- A károsított **növénykultúrák fajtáiban korlátozott**. Csak gabonafélék, kukorica, burgonya, napraforgó, borsó, szója, szőlő és gyümölcsök terményeire igényelhető. Így pl. zöldségekre, eperre, babra nem.
- **Időben behatárolt**, csak a termésidőszakban lehet igényelni.

- **Csak a termés kieséssel okozott kár** mértékének 95%-áig terjedhet, de szőlőoltvány, gyümölcsfák és erdészeti csemeték esetében a pótlási költségekre is vonatkozik.
- A tulajdonossal **megosztott kárenyhítési kötelezettség** alapján általában a kártérítés 50% mértékében szokott teljesülni. A tulajdonostól minimálisan elvárt kárenyhítés a vadászati tevékenység tűrése és elősegítése, a kárveszélyes növények vetésének előjelzése.

A vadászok megtérítik a mozgásukkal, vad elejtéssel okozott károkat is, amennyiben ez előfordul. A Vtv. állapít meg kárfelelősséget a mezőgazdálkodáson és erdőgazdálkodáson kívül másnak okozott kár esetében is a vadkár fejezete alatt a következők szerint: „*A jogosult a Polgári Törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályai szerint köteles megtéríteni a károsultnak a vad által a mezőgazdálkodáson és erdőgazdálkodáson kívül másnak okozott kárt.*” A PTK szerinti azonban a kártérítési kötelezettség alól **mentesül a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytató, ha a kár nem volt elhárítható.** A fentiek alapján vadkár, illetve a vadászok által térítendő egyéb károkozás is csak vadászterületen keletkezhet, mivel a vadászterület részét nem képező területeken lévő vad vadászatára senki sem jogosult, így e területeken a jogosult fogalma nem értelmezhető. **Vadászterületén kívül a jogosult nem vadászhat, így a vad károkozását is csak vadászterületén tudja elhárítani.**

A védekezés lehetőségeiről:

- Vadriasztó szerek: sokféle létezik, általában hatásuk rövid távú, szaghatáson alapuló. Egyedül a rügyrágás elleni használt Cervacol ami erdészeti kultúrákban jól bevált. Házilagos kivitelezésben érdemes lehet próbálkozni még öblítőszeres víz és emberi haj csomagok 5-7 méteres távolságban való kihelyezésével a védendő kultúrák határán, melyek szaga gyakran el tudja riasztani az arra tévedő vadat.
- Kerítések: a normál kerítésfonat, illetve az olcsó vékony szálú „vadvédelmi kerítés” a vaddisznó mozgását nem gátolja, csak az őz és megfelelő magasság esetén (~1,8 m) a szarvas ellen véd. A szögesdrót és az előregedett, nem folytonos kerítések semmiféle vad elleni védelmet nem nyújtanak. Az új és jó minőségű normál kerítésfonatokon is lyukat tudnak ütni a vaddisznók, mely lyukakon aztán már az őzek és más vad is átjut. Tökéletes megoldás vad ellen a feszített, csúszásmentes csomózású vadhálóból készült fa oszlopos kerítés, de ennek 2.500.- Ft/fm körüli a bekerülési költsége (oszloppal, kivitelezéssel). Ha van meglévő drótkerítés és csak a vaddisznók ellen kell azt megerősíteni, úgy a táblás betonvas térháló 50 cm széles csíkokra vágott elemei nyújtanak tökéletes megoldást 200 Ft/fm bekerülési költséggel. A villanypásztor leginkább csak az őzeket tartja távol. A szarvas gond nélkül átgorja, a vaddisznó pedig áttör rajta. A vaddisznó ellen is van a jól megépített és karbantartott villanypásztornak védő hatása, de a villanypásztor kerítés rendkívül karbantartás igényes, különösen esős időben a fű gyorsan belenő, a szél ágakat törhet rá és máris az áram a földbe távozik.

Olcsó vadháló, betonvas erősítéssel

Csomózott vadháló, extra kivitel